

PM 2008:113 RVI (Dnr 113-2615/2007)

Åtgärder för budgethållning - Omstrukturering av Nälsta servicehus

Hemställan från Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd uppmanas att omstrukturera Nälsta servicehus i enlighet med vad som anförs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Ewa Samuelsson anför följande.

Ärendet

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har vid sammanträde den 12 juni 2007 ansökt hos kommunstyrelsen om att skyndsamt medverka vid utredning av formerna för den fortsatta driften av det särskilda boendet Nälsta med målet att finna en accepterad boendeform inom av kommunstyrelsen given budgetram. Nämndens ansökan utgår från ett ärende med förslag till åtgärder för budgethållning där stadsdelsnämnden bl.a. föreslog att frågan om att successivt omvandla Nälsta servicehus till seniorboende bör prövas på nytt.

I ärendet föreslås ett antal åtgärder för att komma tillrätta med stadsdelsnämndens besvärliga ekonomiska läge på både kort och lång sikt. Nämndens samtliga verksamheter berörs av åtgärderna som syftar till ett utfall i balans med budget. De beräknade kostnadsminskningarna redovisas till 7,1 mnkr för år 2007 och 19,3 mnkr per år från 2008.

I tertialrapport 2 2007 konstaterade kommunstyrelsen att Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnds prognos visade på fortsatt stora underskott jämfört med budget 2007. Nämnden uppmanades att intensifiera det pågående arbetet med att komma till rätta med underskottet och att även besluta om ytterligare åtgärder för att förhindra överskridande av budget.

Nälsta servicehus omfattar 26 servicehuslägenheter varav sex lägenheter var tomställda juni 2007. Servicehuset är litet i förhållande till andra servicehus och saknar samlokalisering med andra former av särskilt boende. Gemensamma funktioner som lokaler, sjukvård, nattbemanning och reception är enligt nämnden mycket kostsamma i förhållande till antalet hyresgäster.

Nämnden redovisar även att det finns tomma lägenheter på Skolörtens servicehus som ligger inom stadsdelsnämndsområdet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret bedömer att det är ekonomiskt orimligt att fortsätta att driva Nälsta som servicehusboende. Stadsledningskontoret bedömer även att de 26 platserna inte behövs som servicehusboende utan föreslår att Nälsta ska omstruktureras till ett ordinärt boende med inriktning seniorboende, mellanboende eller trygghetsboende.

Mina synpunkter

Den nuvarande majoriteten anser att servicehusboende ska finnas som ett alternativ i en mångfald av boendeformer. Samtidigt pågår viktiga diskussioner om hur seniorboenden och andra former av trygghets- eller mellanboenden ska utvecklas i framtiden för att bättre tillgodose äldres skiftande behov och önskemål. Dessutom är det angeläget att tillgången på boendeformer anpassas efter efterfrågan så att inte staden tvingas betala för tomma lokaler i stället för att använda resurserna till verksamhet.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd gör bedömningen att den inte behöver servicehusplatserna på Nälsta servicehus. Samma bedömning har gjorts av konsultbolaget Solving Strömberg & Bohlin som gjort en genomgång av behov, tillgång, planering och fastigheter för att få fram ett aktuellt och användbart underlag för en förnyad stadsövergripande vård- och omsorgsboendeplanering. Enligt stadsdelsförvaltningens uppgifter finns heller ingen kö eller efterfrågan på lägenheter i servicehuset.

Av stadsdelsnämndens och stadsledningskontorets skrivningar i det här ärendet framgår att de ekonomiska förhållandena är ohållbara. Det årliga underskottet för Nälsta servicehus på fem miljoner kronor innebär pengar som skulle ha kunnat komma stadens äldre tillgodo på ett bättre sätt än att betala tomma lägenheter och orimligt höga kostnader för ”bottenplatta” och gemensamhetsutrymmen i förhållande till antal boende.

Samtidigt har Nälsta servicehus unika förutsättningar. Fastigheten är integrerad i grannskapet och servicehuset är småskaligt, vilket ger förutsättningar för närhet och gemenskap. Lägenheterna är förhållandevis stora och i närheten finns natur- och parkområden. Även om verksamheter successivt har försvunnit och byggnaden inte underhållits som den borde har Nälsta fortfarande gott rykte hos många i närområdet.

För mig finns två utgångspunkter i diskussionen om Nälsta servicehus. För det första måste staden ta tillvara de många positiva möjligheter för äldres boende och en värdig vardag som faktiskt finns på Nälsta. För det andra kan inte stadsdelsnämnden fortsätta att blöda pengar för tomma lokaler och en boendeform som inte är tillräckligt efterfrågad. Även om efterfrågan på servicehusboende förväntas öka med de nya, generösare riktlinjerna kommer det att finnas god tillgång på servicelägenheter.

I äldreboendedelegationens delbetänkande som presenterades i december 2007 framhålls betydelsen av ett varierat utbud av bostäder som tar hänsyn till äldres individuella behov av social gemenskap och trygghet. Studier visar att om den äldre får tillgång till senior- eller trygghetsbostad kan behovet av särskilt boende med hel- dygnsomsorg minskas, något som är positivt främst för den äldre men också för samhället i form av minskade kostnader. Jag delar äldreboendedelegationens slutsats att det behövs en större mångfald av boendeformer för äldre och då särskilt olika former av mellanboenden som kan erbjuda större trygghet och gemenskap.

Med ett helhetsperspektiv på Nälsta är det svårt och dyrt att driva det som servicehus. Det är för närvarande, med nuvarande service och boendeform, inte heller tillräckligt attraktivt för äldre. Servicehuset bör därför omstruktureras till en ny form av ordinärt boende för äldre, 65 år eller äldre. Syftet är att erbjuda ett boende med

möjlighet till utökad service, social gemenskap, trygghetslarm, möjlighet att äta tillsammans och viss tillgång till personal. Jag ser positivt på möjligheten att dessutom erbjuda någon dagverksamhet, eventuellt i samarbete med frivilligorganisationer. Även möjlighet att lokalisera en hemtjänstgrupp på Nälsta kan prövas. Boendet ska bestå av hyreslägenheter och det ska inte krävas någon biståndsbedömning för att få en lägenhet.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd uppmanas att omstrukturera Nälsta servicehus i enlighet med vad som anförs i promemorian.

Stockholm den 7 maj 2008

EWA SAMUELSSON

Bilaga

Reservationer m.m.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Roger Mogert* (s), *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Avslå föredragande borgarrådets uppmaning till Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd att lägga ned Nälsta servicehus.
2. Därutöver vill vi framföra följande.

Inledningsvis vill vi framhålla att det är stadsdelsnämnden som ansvarar för planeringen av sina äldreboenden. Ett beslut om Nälsta servicehus kan egentligen inte överlåtas till kommunstyrelsen som den borgerliga majoriteten i stadsdelsnämnden verkar vilja göra. När äldreborgarrådet trots det går in med en uppmaning till stadsdelsnämnden förvånas vi över att det handlar om att lägga ned servicehuset och inte att ta ansvar för hela stadens behov.

Nälsta servicehus är ett välskött servicehus som med sin närhet till natur- och parkområden även skulle kunna attrahera äldre som bor utanför Hässelby-Vällingby. Lägenheterna är relativt stora och kan därmed vara intressanta för fler äldre, eftersom det råder brist på stora lägenheter i äldreboende. Stadsdelsförvaltningen bör därför försöka göra boendet mer känt i hela staden. Med tanke på att äldreborgarrådets allianskollegor i Hässelby-Vällingby var helt emot en nedläggning av Nälsta i opposition vore det hedervärt att stödja en sådan ambition.

Även andra insatser kan göras av stadsdelsnämnden, som bäst känner de lokala förhållandena. I grunden behövs dock mer resurser till äldreomsorgen för att kunna ge våra äldre en god vård och omsorg, vilket våra partier har föreslagit i budgetreservationer i kommunfullmäktige.

Med de mer generösa riktlinjerna för servicehus som infördes vid årsskiftet är det rimligt att fler äldre beviljas servicehuslägenhet, men det är för tidigt att efter några månader säga hur stor effekten blir. Om riktlinjerna hade införts ett år tidigare som vår föregående majoritet föreslog hade kanske fler äldre redan fått plats på Nälsta servicehus. Det krävs även ett visst överskott av lägenheter om rätten att välja boende ska vara reell för de äldre.

Eftersom våra äldreboenden ska vara en gemensam resurs anser vi att staden ska vänta med att ta ställning till omstruktureringar tills det finns en samlad helhetsbild och tydlig inriktning inför framtiden. Det är rimligt att stadsdelsnämnder med tomma lägenheter kompenseras i väntan på att läget klarnar och vi uppmanar stadsdelsnämnden att ansöka om ersättning för hyror för de tomma lägenheterna.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Carin Jämtin, Malte Sigemalm, Abdo Goriya och Kersti Py Börjeson* (alla s), *Stefan Nilsson* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (s), (mp) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har vid sammanträde den 12 juni 2007 ansökt hos kommunstyrelsen om att skyndsamt medverka vid utredning av formerna för den fortsatta driften av det särskilda boendet Nälsta med målet att finna en accepterad boendeform inom av kommunstyrelsen given budgetram. Nämndens ansökan utgår från ett ärende med förslag till åtgärder för budgethållning där stadsdelsförvaltningen bl.a. föreslog att frågan om att successivt omvandla Nälsta servicehus till seniorboende bör prövas på nytt.

I ärendet föreslås ett antal åtgärder för att komma tillrätta med stadsdelsnämndens besvärliga ekonomiska läge på både kort och lång sikt. Nämndens samtliga verksamheter berörs av åtgärderna som syftar till ett utfall i balans med budget. De beräknade kostnadsminskningarna redovisas till 7,1 mnkr för år 2007 och 19,3 mnkr per år från 2008.

I tertialrapport 2 konstaterade kommunstyrelsen att Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnds prognos visade på fortsatt stora underskott jämfört med budget 2007. Nämnden uppmanades att intensifiera det pågående arbetet med att komma till rätta med underskottet och att även besluta om ytterligare åtgärder för att förhindra överskridande av budget.

Nälsta servicehus omfattar 26 servicehuslägenheter varav sex lägenheter var tomställda juni 2007. Servicehuset är litet i förhållande till andra servicehus och saknar samlokalisering med andra former av särskilt boende. Gemensamma funktioner som lokaler, sjukvård, nattbemanning och reception är enligt nämnden mycket kostsamma i förhållande till antalet hyresgäster.

Nämnden redovisar även att det finns tomma lägenheter på Skolörtens servicehus som ligger inom stadsdelsnämndsområdet.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2007 att

1. i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till åtgärder för budgethållning, med undantag för det som avser Nälsta servicehus på sidan 4 i förvaltningens tjänsteutlåtande

2. hos Kommunstyrelsen hemställa om att skyndsamt medverka vid utredning av formerna för den fortsatta driften av det särskilda boendet Nälsta med målet att finna en accepterad boendeform inom av Kommunstyrelsen given budgetram, samt att stadsdelsnämnden ej fattar något beslut om någon förändring av verksamheten innan detta är klart.

3. uttala att förvaltningen har i uppdrag att både nu och framgent finna vägar för att på kortast möjliga tid uppnå budgetbalans. Detta får dock ej drabba medborgares rätt till en god vård och omsorg. För en del av underskottet finns historiska orsaker, vilka tar en tid att förändra, för en annan del finns orsak i prestationssystem och regler för medelstilldelning från Kommunstyrelsen – för vilka vissa nu ses över. Stadsdelsnämnden avser att noga följa dessa system och regler som ju har målet att uppnå likställighet mellan kommunens alla invånare – oavsett stadsdel. För att upp-

nå budgetbalans behöver en mängd kostnader ses över liksom ett antal nya arbets-sätt, rutiner och metoder införas.

Som i detta ärende att tänka i nya banor, ompröva tidigare självklarheter samt även fördela kostnader till de andra kostnadsbärare som egentligen ska ha dem är kloka vägar att gå. Liksom att t ex ha noggrann kontroll över prestationer för att kunna äska korrekta omslutningsförändringar, och att noga vara informerad om regelverk för medelstilldelning är av största vikt. Härtill följer att en god, tydlig och tidig DIALOG med Stadsledningskontoret och Kommunstyrelsen är nödvändig, en dialog i vilken båda parter har ett ansvar.

Nämnden konstaterar att förvaltningen i och med detta förslag till beslut har påbörjat ett mycket seriöst, ambitiöst och målmedvetet arbete. De åtgärder för budgethållning som föreslås innehåller både nytänkande och konstruktivitet, tillsammans med en omsorg om de medborgare som är i behov av vård, omsorg och service.

Reservation anfördes av vice ordförande Berit Kruse m fl (s), *bilaga*.

Reservation anfördes av ledamot Leif Larsson (v), *bilaga*.

Reservation anfördes av ledamot Tomas Melin (mp), *bilaga*.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 maj 2007 har beträffande Nälsta servicehus i huvudsak följande lydelse.

Nälsta servicehus omfattar 26 servicehuslägenheter med två rum och kök. För närvarande bor ca 20 hyresgäster i fastigheten. Servicehuset är mycket litet i förhållande till andra servicehus, som dessutom ofta är samlokaliserade med andra former av särskilt boende. De gemensamma nyttigheter som finns i ett äldreboende i form av gemensamma lokaler, sjukvård, nattbemanning och reception är mycket kostsamma i förhållande till antalet hyresgäster. I Hässelby-Vällingby stadsdelsområde finns idag lediga servicehuslägenheter i Skolörtens äldreboende. Frågan om att omvandla servicehuset till seniorboende med hyresrätt har tidigare behandlats av stadsdelsnämnden. Vid sammanträdet den 15 februari 2005 beslutades att nämnden återtar sitt tidigare ställningstagande om att successivt omvandla Nälsta servicehusboende till seniorlägenheter. Enligt förvaltningen är det av största vikt att frågan om Nälsta servicehus framtid får en hållbar lösning till gagn för stadsdelens pensionärer och som är såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt försvarbar. Mot denna bakgrund anser stadsdelsförvaltningen att frågan om att omvandla servicehuset till seniorboende bör prövas på nytt. Förvaltningen föreslås få i uppdrag att undersöka förutsättningarna att successivt omvandla servicehuset till seniorboende med hyresrätt. Vid en eventuell omDisposition till seniorboende är det förvaltningens mening att de hyresgäster som för närvarande bor på Nälsta servicehus erbjuds att bo kvar och vid behov få service och omvårdnad av valfri hemtjänstutförare samt vid behov erhålla hemsjukvård genom landstingets försorg. De hyresgäster som vill bo kvar i ett servicehus kommer att erbjudas lägenhet i ett annat servicehus alternativt erbjudas äldreboende om behov föreligger av heldygnssomsorg. Övervägande får ske att under en övergångsperiod bemanna Nälsta med en personalresurs om servicehuset omregleras till seniorboende.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 december 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Frågan om att omvandla Nälsta servicehus till seniorboende har aktualiserats tidigare. Osäkerhet om framtida inriktning för servicehuset är ett av skälen till att fastigheten kvarstår i AB Stockholmsshems ägo. Stadens särskilda boenden för äldre har annars i huvudsak överförts till Micasa Fastigheter i Stockholm AB som normalt äger och förvaltar dessa fastigheter.

Stadsdelsförvaltningen har kompletterat ärendet. För närvarande (december 2007) är åtta servicehuslägenheter tomma på Nälsta, det motsvarar tomgångskostnader för lägenhetshyror om ca 0,6 mnkr per år.

Enligt gällande riktlinjer för vad ett servicehusboende ska innehålla beräknar nämnden, med nuvarande förutsättningar, kostnaden för att driva Nälsta till ca 10,4 mnkr under 2008. Av denna kostnad utgör den biståndsbedömda hemtjänstinsatsen ca 5,4 mnkr, vilket är den kostnad som nämnden har för direkta hjälpinsatser för de 18 personer som nu bor på Nälsta.

För servicehus finns även fasta kostnader, s.k. "bottenplatta", för lokaler, larm, reception, viss hälso- och sjukvård, etc. Bottenplattan beräknas enligt riktlinjer för nämndernas internprissättning vid köp och försäljning av verksamheter. Dessa gemensamma kostnader fördelas normalt per lägenhet, vilket i princip medför fallande kostnader per lägenhet ju fler lägenheter som en enhet omfattar. Stadsledningskontoret beräknar att bottenplattekostnaderna i staden, exkl. Nälsta, varierar mellan ca 3 100 – 10 600 kr per lägenhet och månad. Genomsnittet är ca 7 400 kr. De flesta servicehuslägenheterna finns inom enheter som omfattar minst 100 lägenheter, ofta i kombination med olika boenden med heldygnssorg. För Nälsta uppgår, enligt nämnden, de gemensamma kostnaderna till ca 5,0 mnkr per år för att minimera upprätthålla kraven på vad boendeformen servicehus ska innehålla. Bottenplattekostnaden uppgår därmed till ca 16 000 kr per lägenhet och månad.

Det är väsentligt att stadens servicehusresurser utnyttjas optimalt. Tomma servicehuslägenheter kostar mycket pengar i form av bottenplattekostnader samt uteblivna hyresintäkter för de enskilda lägenheterna. Antalet lägenheter inom ett servicehus har även stor betydelse för hur de fasta kostnaderna kan fördelas och hur ekonomiskt sårbar verksamheten är om lägenheter står tomma. Vad som utgör en effektiv storlek för att kunna driva ett servicehus med rimliga ekonomiska förutsättningar är oklart. Stadsledningskontoret konstaterar dock att det fordras en bottenplatteersättning om ca 16 000 kr per lägenhet och månad, för att som utförare driva Nälsta servicehus med en budget i balans. Det är väsentligt högre jämfört med genomsnittet i staden. För att verksamheten ska klara ekonomin måste även samtliga lägenheter vara uthyrda.

Givet stadens resursfördelnings- och ersättningssystem måste det ur ett utförarperspektiv finnas rimliga ekonomiska förutsättningar att kunna driva en verksamhet med budget i balans. Möjligheterna att utnyttja konkurrensens fördelar, genom t.ex. avknoppning, kan bli ytterst begränsade vad gäller Nälsta servicehus. Även ur ett beställarperspektiv finns det restriktioner. Ett biståndsbeslut, eller framtida kundval, som medför placering på Nälsta kostar ca 100 000 kr mer per år jämfört med en genomsnittlig servicehuslägenhet i staden. Denna merkostnad utgör en ekonomisk restriktion för nämnden. I sammanhanget konstaterar stadsledningskontoret att Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd under november prognosticerar ett underskott för 2007 om ca 13,9 mnkr inom äldreomsorgen och totalt för anslag 1 ett underskott om ca 25,4 mnkr. Nämnden måste därför ges förutsättningar att driva verksamhe-

ten med en budget i balans.

En omstrukturering av Nälsta kan medföra kostnadsminskningar för nämnden om ca 5,0 mnkr per år. Stadsledningskontoret utgår då från att berörda boende erbjuds att bo kvar på Nälsta, men då blir boendet i form av ordinärt boende med hemtjänst, eventuellt i form av seniorboende eller annat mellanboende. Alternativt erbjuds, utifrån behov och önskemål, ny servicehuslägenhet inom stadsdelsnämndsområdet eller annat boende.

Staden genomför för närvarande en kartläggning av särskilda boenden för äldre samt bedömer efterfrågan och utreder det framtida behovet av olika boendeformer. Detta arbete omfattar även servicehusen. Konsultföretaget Solving Bohlin & Strömberg har anlitats för uppdraget och ett underlag väntas under första kvartalet 2008. Även stadsledningskontoret deltar i arbetet. Av de redovisningar som utredningen hittills tagit del av framkommer att stadsdelsnämnderna har ett fortsatt stort antal tomma servicehuslägenheter per mätdatumet den 1 oktober 2007. Nämnderna eftersträvar balans mellan utbud och behov/efterfrågan och aktuella planer finns därför att omstrukturera ytterligare platser. Preliminärt uppskattar Solving att denna planering berör ca 300 lägenheter. Nämnderna har efter den 1 oktober även fattat inriktningsbeslut inom ramen för denna planering gällande:

- Kastanjen omstrukturering av 66 servicehuslägenheter
- Tensta servicehus omstrukturering av 24 servicehuslägenheter

Det material som Solving hittills sammanställt är resultat av en första genomgång med samtliga nämnder. Materialet kommer att analyseras vidare och kvalitetssäkras inför slutrapporten. Solving redovisar följande arbetsmaterial:

<i>1 oktober 2007</i>	Staden	Väster- ort	Hässelby- Vällingby
Utbud – antal servicehuslägenheter	3 260	970	179
Antal boende	2 910	870	145
Tomma servicehuslägenheter	350	100	34
Andel tomma lägenheter av utbud	10,7 %	10,3 %	19,0 %

Med tomma lägenheter avses lägenheter som är tillgängliga för uthyrning. Lägenheter som tomställts p.g.a. omstrukturering är inte medräknade. För Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnds del gäller detta 20 lägenheter på Edelvägen 5, som ligger i direkt anslutning till Skolörtens servicehus, som nämnden har en aktuell ansökan hos kommunstyrelsen om att få avveckla. Nämnden uppger dessutom att ytterligare servicehuslägenheter tomställts sedan mättillfället. Stadsledningskontoret konstaterar därmed att ca var femte servicehuslägenhet idag står tom. Vidare finns en handfull servicehuslägenheter att tillgå som nämnden, eftersom det finns överkott på lägenheter, idag utnyttjar för annat ändamål.

Ett relativt omfattande omvårdnadsbehov fordras idag för att beviljas boende på servicehus. Kommunfullmäktige har beslutat om nya riktlinjer för biståndsbedömning inom äldreomsorgen som kan påverka efterfrågan, inte minst på servicehusboende, då den enskildes egen upplevelse, sociala situation och ålder tydligare ska beaktas vid prövning av ansökan till servicehuslägenhet.

Antalet äldreomsorgstagare minskar generellt i staden. Antalet äldre personer beräknas dock enligt utrednings- och statistikkontorets befolkningsprognos att öka de kommande tio åren. Det är främst gruppen personer mellan 65-79 år som ökar. Gruppen 80 år och äldre minskar. Ca 77 procent av de som idag bor på servicehus är 80 år eller äldre.

Sammantaget, med hänsyn till nya riktlinjer för biståndsbedömning, befolkningsprognos, antal tomma servicehuslägenheter och redan planerade avvecklingar/omstruktureringar, anser stadsledningskontoret att ur behovssynpunkt kan de 26 lägenheterna på Nälsta servicehus avvaras. Vidare bedömer stadsledningskontoret, med hänvisning till ovan, att det med hänsyn till de ekonomiska förutsättningarna är orimligt att fortsätta att driva Nälsta som servicehusboende.

Skiljelinjen mellan särskilt boende för äldre och ordinärt boende går i princip vid om boendet förmedlas via biståndsbeslut eller inte. Servicehus utgör ett särskilt boende för äldre och innebär att ansvarig nämnd har ett totalansvar för att de boende får sina behov tillgodosedda inom boendet. Nämnden har även kostnadsansvar för lokaler m.m.

Vid ordinärt boende ansvarar nämnden endast för eventuella hemtjänstinsatser via kundval. Lägenheterna anvisas inte via biståndsbeslut utan förmedlas till dem som efterfrågar, eller har behov, via bostadsförmedling, som köp av bostadsrätt eller liknande. Den boende har vid hyresrätt sitt hyresförhållande direkt med fastighetsägaren, som även svarar för eventuella övriga lokaler i fastigheterna.

Ett antal s.k. seniorboenden har inrättats i staden under senare år. Det är ordinära bostäder som utformats med vissa kvaliteter som underlättar för äldre. I regel har de god tillgänglighet, möjlighet till social samvaro, m.m. I takt med att staden renodlat det egna fastighetsbeståndet har inriktningen varit att dessa seniorboenden ska ägas och förvaltas av Micasa.

Äldreboendedelegationen utreder på regeringens uppdrag behoven av och utvecklingen av bostäder och boende för äldre personer. Delegationen ska lämna förslag till åtgärder som kan stimulera utvecklingen av bostäder och boendemiljöer anpassade till äldres behov både inom den ordinarie bostadsmarknaden och inom särskilda boendeformer. Delegationen ska även redovisa alternativa bedömningar och förslag till hur fler äldre personer ska få tillgång till bostad i s.k. mellanboendeformer eller trygghetsboende. Ett delbetänkande med olika förslag på, och förutsättning för, hur bl.a. trygghetsboenden kan skapas, har lämnats till regeringen under december 2007.

I kommunfullmäktiges budget för 2008 slås fast att servicehus har en viktig roll att fylla som mellanboende och är en del i mångfalden av boende och stödformer. Stadsledningskontoret anser att det vore intressant att pröva att omstrukturera Nälsta servicehus till ett ordinärt boende med inriktning seniorboende, mellanboende eller trygghetsboende. Nälsta upphör därmed som servicehus och särskilt boende. Inget hindrar nämnden från att pröva att inrätta eventuella särskilda stödinsatser, bl.a. med inspiration från förlagen om trygghetsboende från Äldreboendedelegationen, som riktar sig direkt till det omstrukturerade boendet. Sådana förslag bör dock arbetas fram i samråd med kommunstyrelsen via stadsledningskontoret och äldreberedningen innan de prövas för beslut. Det ankommer därefter på Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd att detaljutforma och besluta om genomförandeprocessen samt tillse att berörda boende erbjuds rimliga boendelalternativ.

Stadsledningskontoret vill framhålla att det är stadsdelsnämnden som är ansvarig för planeringen av sina äldreboenden och övriga lokalresurser. Beslut angående Nälsta kan inte överföras till central funktion i staden. Nämnden ska därför själv fatta beslut om omstrukturering av Nälsta servicehus i enlighet med vad som anförts ovan.

Frågan om fastigheten ska överföras till Micasa i samband med förändringen får lösas i särskild ordning.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen uppmanar Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd att omstrukturera Nälsta servicehus enligt vad som anförts ovan samt att återkomma till kommunstyrelsen med en redovisning av omstruktureringsbeslutet samt övriga förutsättningar för genomförandet.

RESERVATIONER M.M.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Berit Kruse m fl (s) enligt följande

Vice ordförande Berit Kruse m fl (s) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till eget yrkande enligt följande:

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden avslår förvaltningens redovisning och förslag till åtgärder för budgethållning med hänvisning till den socialdemokratiska budgetreservationen i kommunfullmäktige
2. Stadsdelsnämnden anför vidare

I tertialrapport 1 redovisade förvaltningen ett stort underskott för stadsdelens verksamheter, som sedan november då den nya borgerliga majoriteten tog över makten, har ökat med ca 10 mnkr. Stadsdelen befinner sig nu i ett svårt ekonomiskt läge där förvaltningens förslag som nämnden nu har att ta ställning till innebär besparingar på drygt 7 mnkr för innevarande år. För att stadsdelens budget ska vara i balans vid årets slut måste dock förvaltningen föreslå nedskärningar och förändringar motsvarande ytterligare ca 25 mnkr!

Vi förutsätter att majoriteten tar sitt ansvar och antingen begär utökad budget hos kommunstyrelsen alternativt med det snaraste ger förvaltningen tydliga anvisningar om vilka verksamheter som ska minskas eller läggas ned. Socialdemokraterna har i sin budgetreservation i kommunfullmäktige föreslagit drygt 20 mnkr mer för stadsdelen. Vi valde att behålla skatten på oförändrad nivå för att se till att de viktiga verksamheterna som staden har att ansvar för får de medel som behövs. Detta gäller särskilt barn och unga samt äldre och funktionshindrade. Socialdemokraterna har i samband med att T1 (tertialrapport 1) redovisats föreslagit att stadsdelsnämnden av kommunstyrelsen ska begära ytterligare 15 mnkr för äldreomsorgen. Den moderatstyrda majoriteten sa nej.

Stadsdelens äldre ökar kraftigt och med eftersläpande befolkningsprognoser (1,5-2 år) blir konsekvensen att stadsdelen har otillräckliga resurser. Fördelningsprinciper för staden måste därför ses över.

Vi hänvisar vidare till pensionärsrådets synpunkter från sammanträdet den 25.5 § 9 *"Rådet befarar att föreslagna åtstramningar kommer att innebära stora risker för försämringar för äldreomsorgens verksamhet. Rådet anser att Nälsta servicehus är välskött och bra och ett perfekt servicehus. Då många servicehuslägenheter redan lagts ner i stadsdelsområdet anser Rådet att Nälsta ska vara kvar som servicehus och Rådet ser det som en stor angelägenhet att förvaltningen arbetar för att alla lägenheterna blir uthyrda."*

Vidare anför rådet i § 6 samma sammanträde följande:

"Rådet framförde att det behövs mer pengar till äldreomsorgen för att kunna ge de äldre en god vård och omsorg."

Vi instämmer i Rådets synpunkter och vill påminna den nuvarande majoriteten om den helt klara och övertygande inställning ni framfört då förvaltningen förde Nälstas nedläggning på tal 2005. Vi vill även påminna förvaltningen och stadsdelsnämnden om att beslutet i en enig nämnd, 2005-02-15 §5, om Nälstas framtid med förskola i de större gemensamhetslokalerna fortfarande gäller om inte annat beslutas.

Därtill riktar vi stark kritik emot förvaltningens förslag till besparing med hjälp av striktare biståndsbedömning i äldreomsorgen. De äldre i Hässelby-Vällingby har laglig rätt till insatser efter bedömning och denna rätt, anser vi, kan inte användas som potentiell besparingsåtgärd.

Under den förra mandatperioden med socialdemokratisk ledning fattade stadsdelsnämnden beslut om en generösare biståndsbedömning. Nu föreslår förvaltningen ett steg i motsatt riktning. De nya riktlinjerna som ska remissbehandlas efter sommaren formulerar bi-

ståndsbedömningen för t ex ansökan till särskilt boende, likt stadsdelsnämndens tidigare beslut. Det vore olämpligt att "strama åt" endast för ett par månader innan de nya riktlinjerna ska träda i kraft. Avslutningsvis har det framkommit att Handikapprådet inte haft möjlighet att yttra sig i detta ärende. Vi föreslår att förvaltningen snarast informerar Rådet om detta ärende och att nämnden får ta del av Rådets synpunkter. Förvaltningen har vanligtvis en bra kontakt med både pensionärs- och de olika handikapporganisationerna så vi ser denna informationsmiss som en enstaka händelse.

Reservation anfördes av ledamot Leif Larsson (v) enligt följande:

Ledamot Leif Larsson (v) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till eget yrkande att avslå förvaltningens redovisning och förslag till åtgärder för budgethållning med hänvisning till den vänsterpartiets budgetreservationen i kommunfullmäktige.

Reservation anfördes av ledamot Tomas Melin (mp) enligt följande:

Ledamot Tomas Melin (mp) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till eget yrkande att avslå förvaltningens redovisning och förslag till åtgärder för budgethållning med hänvisning till miljöpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige samt instämmer vidare till följande del av (s):s reservationstext:

Vi hänvisar till pensionärsrådets synpunkter från sammanträdet den 25.5 § 9
"Rådet befarar att föreslagna åtgärder kommer att innebära stora risker för försämringar för äldreomsorgens verksamhet.

Rådet anser att Nälsta servicehus är välskött och bra och ett perfekt servicehus. Då många servicehuslägenheter redan lagts ner i stadsdelsområdet anser Rådet att Nälsta ska vara kvar som servicehus och Rådet ser det som en stor angelägenhet att förvaltningen arbetar för att alla lägenheterna blir uthyrda."

Vidare anför rådet i § 6 samma sammanträde följande:

"Rådet framförde att det behövs mer pengar till äldreomsorgen för att kunna ge de äldre en god vård och omsorg."

Socialdemokraterna och Miljöpartiet instämmer i Rådets synpunkter och vill påminna den nuvarande majoriteten om den helt klara och övertygande inställning ni framfört då förvaltningen förde Nälstas nedläggning på tal 2005. Vi vill även påminna förvaltningen och stadsdelsnämnden om att beslutet i en enig nämnd, 2005-02-15 §5, om Nälstas framtid med förskola i de större gemensamhetslokalerna fortfarande gäller om inte annat beslutas. Därtill riktar vi stark kritik emot förvaltningens förslag till besparing med hjälp av striktare biståndsbedömning i äldreomsorgen. De äldre i Hässelby-Vällingby har laglig rätt till insatser efter bedömning och denna rätt, anser vi, kan inte användas som potentiell besparingsåtgärd. Under den förra mandat-perioden med rödgrön ledning fattade stadsdelsnämnden beslut om en generösare biståndsbedömning. Nu föreslår förvaltningen ett steg i motsatt riktning.

De nya riktlinjerna som ska remissbehandlas efter sommaren formulerar biståndsbedömningen för t ex ansökan till särskilt boende, likt stadsdelsnämndens tidigare beslut. Det vore olämpligt att "strama åt" endast för ett par månader innan de nya riktlinjerna ska träda i kraft.

Avslutningsvis har det framkommit att Handikapprådet inte haft möjlighet att yttra sig i detta ärende. Vi föreslår att förvaltningen snarast informerar Rådet om detta ärende och att nämnden får ta del av Rådets synpunkter. Förvaltningen har vanligtvis en bra kontakt med både pensionärs- och de olika handikapporganisationerna så vi ser denna informationsmiss som en enstaka händelse".